

Reactie op het artikel: 'België, Lemmer en AVB'

Bovengenoemd artikel troffen wij aan in *Bijen* 10(6): 175 (2001). Omdat het artikel een rechtstreekse aanval betekent op de wijze waarop wij ons bevruchtungsstation beheren, kan een reactie niet achterwege blijven. Sleutelbegrip bij het beheer van ons bevruchtungsstation is zorgvuldigheid. Deze zorgvuldigheid is van belang als het gaat om de kwaliteit van de darrenvolken, maar, zeker niet in de laatste plaats, als het gaat om ziektepreventie. Het is op het laatste punt dat wij in het artikel worden aangevallen. In de eerste plaats zij wij van mening dat de heer Van Iersel niet erg zorgvuldig omgaat met het interpreteren van gegevens. Hij bespreekt in het artikel de resultaten van een AVB-sporenonderzoek in België. Uit het onderzoek komt naar voren dat er bij 11% van de Belgische monsters AVB-sporen werden gevonden. De heer Van Iersel probeert de Belgische onderzoeksresultaten te extrapoleren naar de Nederlandse situatie. Het is op dat punt waar de heer Van Iersel de fout in gaat. In de landen om ons heen worden onderling verschillende besmettingsresultaten gevonden. Je kunt dan ook niet ongestraft uitspraken doen over de AVB-situatie in Nederland op basis van onderzoek in België. Als dat soort uitspraken wel worden gedaan noemen we dat een 'als dan' redenering. Uitkomsten van een dergelijke 'als dan' redenering vervolgens gebruiken om een waardeoordeel uit te spreken over het beheer van bevruchtungsstation Lemmer is ronduit bedenkelijk. Een dergelijke onwetenschappelijke benadering van een zo belangrijke zaak verwachten wij niet van een redacteur van ons onvolprezen blad *Bijen*. Bij het nemen van het besluit om in 2001 geen AVB-negatief verklaring meer te vragen voor bevruchtungsfolkjes die ons bevruchtungsstation bezoeken zijn wij naar onze mening zorgvuldig te werk gegaan. Daarbij hebben, onder andere, de volgende overwegingen een rol gespeeld. Bij het verspreiden van AVB kunnen concentraties van bijenvolken uit verschillende delen van het land een belangrijke rol spelen.

Zo zou er, onder andere, een risico kunnen bestaan bij reizen naar drachtgebieden, het handelen in bijenvolken en het bezoeken van bevruchtungsstations. Zoals je moeilijk een verkeersongeluk kunt krijgen als je het gemotoriseerde verkeer helemaal verbiedt, zou je ook kunnen overwegen om het vervoer van bijen in het hele land te verbieden. Omdat dit echter onaanvaardbare consequenties zou hebben, is dat niet een

reële optie. Het is maar zeer de vraag of het logisch is om juist aan een bevruchtungsstation hogere eisen te stellen dan bij reizen met of het handelen in bijenvolken. Bij het beoordelen van preventieve maatregelen is vooral van belang hoe bijenvolken op een bevruchtungsstation zijn samengesteld. De kans op besmetting met AVB wordt groter als in de bijenvolken broed aanwezig is. Op een bevruchtungsstation zijn het vooral de darrenvolken die veel broed bevatten. Het is dan ook van belang dat onze darrenvolken vóór het bevruchtungsseizoen op de aanwezigheid van vuilbroed worden gecontroleerd. Verder is het nog van belang dat bij concentraties van bijenvolken vervliegen plaats vindt. Bij het vervliegen spelen darren een belangrijke rol. Op een bevruchtungsstation vliegen geen darren vanuit bevruchtungsfolkjes maar alleen vanuit de darrenvolken. Verder gaat het bij bevruchtungsfolkjes altijd om zeer kleine bijenvolkjes met doorgaans geen of weinig broed. Je kunt natuurlijk nergens overdracht van AVB uitsluiten, dus ook niet op een bevruchtungsstation. Maar om aan bezoekende bevruchtungsfolkjes extra hoge eisen te stellen, vinden wij gelet op het voorgaande niet logisch.

Wij hebben ons standpunt voorgelegd aan deskundigen op het gebied van AVB. De uitkomsten van dit overleg hebben ons gesterkt in ons standpunt. Een andere overweging is nog dat veel imkers het laten testen van hun bijen op de aanwezigheid van AVB omslachtig en duur vinden en de koninginnenteelt voor gezien houden. Door te ver door te schieten in de preventie tegen AVB loop je dan ook het risico dat je het kind met het badwater weggooit. Tot zover onze reactie. Wellicht was het beter geweest als de redactie voor het plaatsen van het artikel ons om een reactie had gevraagd.

H.H. Töben en R. Kakes, Lemmer

Het oude vertrouwde

In het juli/augustusnummer van dit maandblad was op drie verschillende plekken te lezen, dat Imkersbond ABTB schijnt af te zien van het vormen van één landelijke bond voor imkers. Een jammerlijke ontwikkeling in een proces, dat alweer zo lang aan de gang is en dat voor een grote meerderheid onder de imkers waarschijnlijk niet snel genoeg kan gaan. Wat wordt het nu, uitstel, vertraging, afstel? Ik waag mij maar niet aan koffiedik kijken, maar vrolijk kan je van zo iets niet worden.

In zijn maandelijkse rubriek schrijft Dick Vunderink: 'Ik

weet natuurlijk ook dat in de meesten van ons het verlangen heerst om alles te behouden zoals het is'. Hierover nadenkend kan ik niet tot de conclusie komen, of hij daarin gelijk heeft noch of zo'n verlangen terecht is. Ik kwam wel tot de gedachte, dat wanneer het inderdaad zo is, dat men de eigen cultuur wil bewaren, want zo begrijp ik de woorden van Dick, dat men dan misschien in aanvang op een andere wijze met elkaar over dit onderwerp had kunnen spreken. Het moet toch niet zo moeilijk zijn tot het samengaan te komen van de verschillende imkersbonden, waarin het gedachtegoed van de betreffende oorspronkelijke organisaties bewaard blijft. Wanneer men met open vizier, duidelijk en eerlijk en met goede wil en vol vertrouwen met elkaar op weg gaat is er veel te bereiken. Meer, denk ik, dan vanuit een defensieve opstelling. En dat laatste is voor mijn gevoel vele jaren de opstelling van veel imkers en van veel van hun bestuurders geweest. Voorop stond de eigen identiteit. Ik vraag me echter af waarin de bonden onderling dan zo zeer verschillen. Men beoefent dezelfde liefhebberij en behartigt dezelfde belangen. Binnen een landelijk werkzame vereniging, op welk terrein dan ook, zullen ongetwijfeld 'locale' verschillen bestaan. Ofwel, verschillende identiteiten. Wanneer ik mijn eigen bond, de VBBN, als voorbeeld neem en de verenigingsstructuur bezie, dan ben ik ervan overtuigd, dat in mijn club die mogelijke verschillen gewaarborgd zijn. Een Groninger is toch geen lid van de Zeeuwse afdeling? En, nog wat. Wat en hoe groot zijn eigenlijk de verschillen tussen Nederlandse imkers?

Gedurende de jaren dat ik aan de redactie van dit blad mocht meewerken heb ik heel wat mensen uit de imkerij ontmoet. Imkers afkomstig uit alle windstreken, aangesloten bij verschillende bonden. Nog nooit heb ik het meegemaakt, dat ik tegen mij vreemde praktijken aanliep. Ik kon niet tijdens de soms lange en indringende gesprekken raden met welke bond ik te maken had. Imkers zijn in de eerste plaats imkers. Acht jaar lang heb ik er heel wat ontmoet. Acht jaar lang heb geen andere geluiden gehoord, dan de wens tot één organisatie te komen. En dat waren heus niet zomaar loze uitspraken. De wetenschap dat de vorming van één grote organisatie geen weg is zonder hobbels was echt wel aanwezig. Maar een wens mag toch als een goede basis worden beschouwd voor nieuwe ontwikkelingen.

En nu valt er één gesprekspartner af. Mijn angst is, dat hiermee ook het eerder in al die imkers aanwezige vertrouwen met het afhaken van de ABTB is mee- verdwenen. Dat schiet lekker op. Ik kan en wil niet in

het hart van de ABTB'ers kijken die verantwoordelijk zijn voor de ontstane situatie. Wat hen bezielt moeten zij ons, die wel verder willen, maar duidelijk maken. Er is volgens mij heel wat uit te leggen. Of zij op begrip kunnen rekenen is nog maar de vraag. Mij overviel bij het lezen van het afhaken van de ABTB althans vooral een gevoel van woede en teleurstelling. Er zal heel wat honing door de slinger moeten gaan, wil dat zijn weggenomen.

Ik wens de bestuurders van de andere organisaties wijsheid toe bij het vervolg van de ingeslagen weg. Een weg, die naar zo'n mooi einddoel lijkt te gaan.

Ab Kuypers, Lelystad

Waar ik al die tijd bang voor was

Meer dan dertig jaar geleden werd ik imker. Al was ik aardig op de hoogte van insecten en vliesvleugeligen, van imkeren wist ik geen bal. Om dat te leren volgde ik lessen bij de heer C. Pater Jzn. Mijn bijen stonden destijds gewoon in de achtertuin. Aangezien ik in de stad woonde en naast, voor en achter burens had, heb ik Kaukasische moeren ingevoerd. Zwermtraag en uiterst zachtaardig. Er kwam een eind aan doordat ik moest verhuizen en geen tuin meer had. In 1980 verhuisde ik toen naar 't Goy. Een kleine kern van de gemeente Houten. Midden tussen de boomgaarden. Van imkeren kwam evenwel niks. Een bevriende relatie, die in De Meern ook midden tussen de boomgaarden woonde, had me gewaarschuwd. Begin er maar niet aan want ik kan hier ieder voorjaar mijn bijen met stoffer en blik opvegen! Dan komt er iemand vragen of zijn bijen bij mij in de tuin mogen staan. Als oud-imker kon ik niks bedenken waarom dat niet zou mogen. Maar durf je dat wel? Ben je niet bang dat ze ze dood spuiten? Toen hij een smak honing oogstte en alles goed ging begon het bij mij te kriebelen. Kort en goed: met een paar stokoude kasten, een veger en een zwerm heb ik het gewaagd. En het ging goed. Tot 8 mei van dit jaar. Alles bloeide uitbundig en ook het weer zat mee. Toen ik bij de stal kwam lagen er duizenden en duizenden bijen dood of stervend voor de kast. En nog steeds vielen er spartelende bijen van de vliegplank. Onmiddellijk de Veldpolitie en de AID gewaarschuwd. Ook zij schrokken van de ravage. De AID een monster bijen meegegeven voor onderzoek. Helaas nooit meer iets van vernomen. Ook mijn bijen hadden hun tongetjes ver uit de mond. De volgende dag kwam een naburige fruitteler in-formeren of ik ook schade had. Ik ben bij hem gaan

kijken en meteen viel me een merkwaardigheid op. Sommige volken waren op sterven na dood en anderen die vijftig meter verderop stonden mankeerden niets. Ook het volk van de andere imker in mijn tuin, dat pal naast mijn volk stond, had nauwelijks schade. Dan lees ik het verhaal van de heer Könniger in Bijen 10(9): 237 (2001) en snap er niks meer van. Cothen is wel niet zo ver hier vandaan maar waarom zouden mijn bijen die kant op gaan terwijl hier volop te halen was. Evenzo voor de bijen in Cothen.

Als er werkelijk ergens een gifspuit is open gezet waarom heeft dan het ene volk veel schade en het

andere niet of nauwelijks? Wie het weet, wil die het alsjeblieft zeggen. Door dit voorval was mijn bijenjaar volkomen verknoeid. Het danig verzwakte volk heb ik weten te redden door het te verenigen met een zwerm. De meeste suiker zit er al in en nu is het maar wachten en zien hoe ze uit de winter komen.

Henk van der Veer, 't Goy-Houten

Honingzeef

Honingzeef-probleem opgelost en geen dure verstopte zeven meer met de volgende werkwijze:

- tap de geslingerde honing af uit de honingslinger in een emmer, niet door een zeef.
- Wanneer al de raten geslingerd zijn, de honingslinger goed laten uitlekken en schoonmaken.
- De as met kooi uitnemen en een flink stuk vitrage (coupon van de markt) over de slinger hangen en met een paar klemmen aan de rand vastzetten.
- Vervolgens de ongezeefde honing uit de emmers in de vitrage gieten en de nu gezeefde honing uit de slinger aftappen.
- De laatste honing kan uit de vitrage geknepen worden.
- De ontzegelwas kan dan ook bij het zeefresidue gedaan worden.
- De vitrage met wasresten als een bolletje bij elkaar binden en spoelen in wat lauw water. Dit honingrijke water kan weer aan de bijen gevoerd worden. De wasresten vervolgens in de zonnewassmelter.

Chris Rota, Borger

Lidmaatschap VBBN 2002

308 *Marga Canters*

Bij dit novembernummer treffen VBBN-leden een acceptgirokaart aan voor betaling van de contributie voor het jaar 2002.

Als u er voor zorgt dat uw betaling eind december/begin januari bij ons binnen is, zorgen wij er voor dat uw lidmaatschapskaart, tevens registratiekaart, eind januari aan uw subvereniging gestuurd wordt.

Alleen leden die betaald hebben ontvangen een lidmaatschapskaart!

- Wilt u niet vergeten, bij verhuizing, óók aan het secretariaat van de VBBN in Wageningen uw nieuwe adres door te geven. Wij zorgen dan voor een ononderbroken toezending van **Bijen**.
- Ook als u wilt overstappen naar een andere subvereniging, horen wij dit graag zo spoedig mogelijk van u.
- Eventuele opzegging van uw lidmaatschap dient vóór 1 december 2001 schriftelijk te geschieden (ontvangen wij uw opzegging ná 1 december 2001, dan bent u over het jaar 2002 de contributie verschuldigd).

Wilt u in dit schrijven uw debiteurnummer vermelden, u kunt dit vinden op de bijgesloten acceptgirokaart en op de adreswikkkel.

U kunt dit schrijven richten aan:

Ledenadministratie VBBN
t.a.v. mw. M.J.E.M. Canters
Postbus 90
6720 AB Bennekom
of faxen: 0317-424180
of E-mailen: vbbn@vbbn.nl

Bij voorbaat dank voor uw medewerking

Registratie bijenteeltleraren

In april is de commissie Onderwijs met een oproep in het maandblad begonnen aan de registratie van bijenteeltleraren. Sindsdien hebben de bijenteeltleraren die bekend zijn bij de besturen van de verschillende organisaties een persoonlijke uitnodiging gekregen om zich te laten registreren. Het doel van deze registratie is om een overzicht te krijgen van de nog actieve bijenteeltleraren en een lijst te hebben van leraren waarop verenigingen een beroep kunnen doen als zij een leraar zoeken voor een cursus. Bovendien kunnen met behulp van deze lijst bijenteeltleraren persoonlijk benaderd worden voor overleg en bijscholingsactiviteiten. Het resultaat van de registratie is tot nu toe dat 94 leraren gereageerd hebben op de oproep tot registratie. 63 daarvan geven aan daadwerkelijk cursussen te willen geven.